

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pet-veste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vsole irankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Dunaj 28. novembra. „Pol. Corr.“ je izvedela iz dobrega vira, da je papeževo zdravje vsled vedno večjega ogroževanja prav nevarno.

London 28. novembra. Lord Derby je sprejel neko deputacijo, ki mu je izročila spomenico, opominjajočo, naj Anglija z vojsko intervenira. On je dejal, da angleška vlada nema nobenega uzroka svoje nevtralitete popustiti.

Pariz 28. novembra. Delegiranci zborničnega sindikata so nesli Mac-Mahonu adresu, v katerej ga pozivljejo, naj se udá želji francoske dežele, ki se je pokazala pri zadnjih volitvah, da bode razstava mogoča in da bode kupčija in obrtnija zopet napredovala. Mac-Mahon pa te deputacije nij hotel sprejeti.

Belgrad 27. nov. Pri Vratarnici je pred dvema dnevi prišlo do krvavega boja mej Turki in srbskimi milicami. En bataljon srbske infanterije je videl kako turški neredni vojaki kristijanske begunce pretepajo; Srbi so mejo prestopili in begunce rešili. Turki so šli za njimi, a Srbi so jih odbili. Na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih. Včeraj so bili konzuli zavoljo tega pri knezu.

Vojska.

Kadar koli se je Turkom kaj slabega prigodilo v boji, vselej so njih nemški prijatelji v svojih novinah kamen pobrali, pa ga vrgli na tisto carigradsko vojno svetovalstvo, ki krivo ukazuje vrhovnim generalom in vse zmeša. — Zdaj ne bodo več tega izgovora ali zagovora turških porazov imeli, kajti turškega ukazovalnega vojnega svetovalstva nij več, kakor je nam včeraj telegram poročal. Uže prej

ta dan je „Pol. Corr.“ naveščala iz Carigrada, da so mej dozdej vsegamogočnim Mahmud Damad pašem in pa mej provizoričnim vojnim ministrom Mustafa pašem razpori nastali, vsled česar bode Mahmud iz vojnega svetovalstva izstopil. In zgodilo se je tako — pa Turčije ne bo otelo.

Iz Plevne piše v „Times“ njih dopisnik 4. t. m.: Od zadnjega tedna smo močno potrtega duha. Osmana skrbi za prihodnost. Njegov štab je jako vznemirjen. Osman je ves jezen na ministerstvo, da je tacim generalom dalo poveljništvo, ki ne znajo nobene taktike. „Vse sem storil, da sem ta kraj nepremagljiv naredil,“ — pravi — „ali ta nevedni in strahopetni pijanec (Haki paša) je moje plane prekrizal.“

Iz Zimnice se piše, da je vsako osvobojevanje Osmana po Mehmed-Alijeveji vojski nemogoče. Tudi ko bi Mehmed-Ali imel 50.000 mož, so to novinci, neizurjeni in ne v stanu prodreti cele vrste trdnih ruskih pozicij na cesti od Plevne do Orhanja.

Od Edropolja do Sofije nij več kot enajst milj. Kadar tedaj Plevna pade, marsičali bodo Rusi tu semkaj in lahko Srbom roko podali.

Iz Serajeva se piše o oboroževanju Turkov proti Srbom, da tam vsak dan prihajajo nove čete in odhajajo. Na Drini je baje uže 25.000 Turkov.

Srbija

vstopa v vojsko, ali je uže prav za prav stopila. Kri je uže tekla, priprave so dovršene in oficijalno se naznanja začetek v naslednjih dneh decembra meseca.

Še le zdaj vidimo in moremo prav izpoznati, kako velikansko nalogo si je bila lani Srbija postavila, ko je ona sama hotela

Turčijo razbiti. Tek letošnje vojne in silne žrtve, katere prinaša starši brat slovanske rodbine, Rus, te žrtve in težavnost borbe kažejo še le, kako obćudovanja vredna je bila Srbija lani, ko je cele štiri mesece vzdržala navale zrna iste turške vojske, ki je letos pri Plevni čudeže delala v hrabrosti in priznanje samih Rusov dosegla.

Srbija se bode borila zdaj za svojo čast in za svoj interes. Ko bi bila lani zmagala, pala bi jej bila Bosna v delež. Letos bode zadovoljna morala biti z neodvisnostjo in s povečanjem svojih državnih mej v staro Srbijo, ker Bosno bode pač Avstrija zasela, rada ali nerada. Kot zahrbtna dežela naše Dalmacije spada pod „avstrijske interese“, in če se prav z osvojenjem Bosne slovanski element v naše monarhiji pomnoži, česar se Magjari in nemškutarji tako silno bojé, drugzega pota nij več, po katerem bi se avstrijski interesi varovali. Hvala Bogu, da nas je previdnost vladarjeva od vseh družih nevarnih potov, na katere so nas Magjari potisniti hoteli, dovolj daleč proč odvela, tako, da se nij bati, da bi na nje zašli.

Zato tedaj, ker bode pristop Srlije v boj dal celej vojni še bolj slovanski značaj in bode imel velike nasledke, veseli se ga vsak Slovan, ki želi lepše bodočnosti svojemu rodu.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 28. nov. [Izv. dop.]

Meseca marca tega leta so se bili zbrali vsi ustavoverni državni poslanci, prišli so tudi ministri k shodu, da sklenejo, kako daleč sme vlada iti v svojih privolitvah Magjarom nasproti gledé nacionalne banke. Glavno vprašanje je bilo, ali se ima samo načelnik (governér) ali tudi oba podnačelnika od vlade imenovati.

Lintok.

Nesrečno bogatstvo.

(Resnična povest.)

Nedavno so pokopali v Berlinu spoštovano osemdesetletno žensko. Dolga vrsta žalujočih pogrebcev se je vlekla za mrtvaškim vozom prvega razreda. Poglejmo ta sprevod! Vse kaže na to, da je pokojna gospa imela izredno bogatstvo, a nekaj nam pade v oči — v množici spremljevalcev nij ni jednega tužnega lica, ni jednega objokanega očesa. Zakaj nihče ne plaka za umrlo? Za pogrebom ne gredo sorodniki, temuč zastopniki, deputati in člani raznih zavodov in ustanov, koji imajo podedovati gromadno premoženje ranjce. Pokojna Avgusta B. je namreč zadnji člen ne srečne družine, nad katero je ležalo tako strašno prokletstvo.

Pred petdesetimi leti je nek bore jud, po družini Hirsch, bil po obsodbi primoran ločiti se od svoje žene — bogatkinke. Ko mu rabbi v priučujočnosti žene naznani sodnijsko izjavo, se obrne Hirsch k svojej oprostenej soprogi in jej mirno goveri: „Prokleta bodi ti, in vsak, kdor podeduje tvoje bogatstvo, umrje naj posilne smrti! Amen, amen, amen!“ Hirsch, izgovorivši te besede, otide. Postal je on potem vice kolektor pri loteriji (tačas zelo teška in nevhvaležna služba), kjer je imel svoj kruh in umrl kot revež.

Črez nekoliko mesecev po smrti Hirscheve se je po Berlinu raznesel sluh o strašnem uboju, in ta govorica je bila istinita: gospa Hirsch je bila umorjena v lastnem stanovanju v Wallstrasse. Borila se je, kakor se vidi, nesrečnica dolgo in srčno z ubijalcem, ker je vsa postelja razmetana in na njenem trupu se vidijo zatekli udarci in rane; nekoliko zob

ima izbitih, drugi se komaj še drže; dva odgriznena prsta tudi ležita tukaj. Policijski preiskovalec Dunker, strah tedanjih berlinskih tatov in potepuhov kaj kmalu zavoha ubijalce: to sta hišina gospe Hirsch in nje ženin. Kri- vičnega se izročita sodnji in dobita zaslužen kazni. Gromadno premoženje gospe Hirsch pa pride v roke njenima sinovoma, ki sta uže samostojna. Stareji je bil do tedaj kmet blizu Berlina, drugi pa priljubljen docent na berlinskem vseučilišču. Kmetski posestnik Hirsch je bil ženin hčere advokata L., a zdaj je radi smrti svoje matere odložil ženitev na pol leta, toda nij mu bilo dano izpolniti obljubo v tem obroku, ker umrl je nekoliko dnij pred poroko — kot žrtev prokletstva. Ko je ogledoval sem pa tja po gospodarstvenih rečeh, naletel je na dvoru na besnega psa, koji ga je strašno razkosal, skoraj raztrgal; prihiteli so ljudje, a bilo je uže prepozno. Tako je postal docent

Cela ustavoverna stranka z ministri vred je tačas jednoglasno sklenila, da se podnačelnika imata voliti in da se na nobeden način v tem vprašanju tukajšnja vlada ne sme udati Magjarom. Kajti, reklo se je, če se podnačelnika imenujeta, potem je jeden gotovo Magjar in pri sedanjem magjarskem vplivu se je bati, da bode tudi sam guvernér Magjar, in tako bi iz stare avstrijske nacionalne banke postal magjarski institut in Magjari bi razpolagali z bankinimi novci. To se je tedaj zgodilo meseca marca in jeden glavnih kričavev bil je tačas dr. Herbst, cela ustavoverna stranka pa mu je ploskala in dunajska žurnalistika mu je slavo pela, da tako odločno brani avstrijske interese. In denes zahteva ista avstrijska vlada, da se naj Magjarom stori njihova volja in da naj državni zbor sklene, da se podnačelnika imenujeta in ne volita; in denes isti Herbst z vsemi svojimi sofizmi podpira vlado, kakor da bi nikoli ne bil drugače mislil. Zares, kdor vidi tako podlo brezznačajnost, strah ga mora obiti, kaj bode z našo ubogo avstrijsko državo. Kar se denes od ministrske klopi kot sveto načelo razglasa, na katero bi morali vsi ustavoverci prisegati, to se jutri ovrže kot škodljivo in nevarno, in isti možje, ki so ravno na vso sapo kričali: Mi tega Magjarom ne privolimo in naj se tudi vsa nagodba razdere, par trenutkov pozneje v nasprotnem smislu glasujó, če prav jih je malo sram svoje brezznačajnosti. Sicer pa je precej trdo šlo pri tem sklepu, in je vlada le 25 glasov večine imela, za kar se ima zahvaliti Poljakom in Rusinom.

O hrvatskih razmerah.

Iz Zagreba 27. nov. [Izv. dop.]

Kako se bode hrvatsko-magjarska kriza iztekla, to je pač moralo vsakemu, ki je dogodke s pazljivim očesom motril in kojega nijso osodne iluzije zavele, uže v naprej jasno biti. Odpust energičnega generala Mollinaryja ter imenovanje gen. Filipovića na njegovo mesto dalo je slutiti, kako se bo prepir o krajiškem vprašanju končal. Se ve, da bi bilo nepravilno trditi, da je fcm. Filipović sam tega kriv, kar je prišlo. Pravo piše v tem obziru „Primorac“, ki pravi: „Za vse zlo mora narod ono gospodo na račun pozvati, ki je sklopila Rauchovo nagodbo, ta vir vsega zlega, kar ga siromašna Hrvatska trpeti mora.“ — „Das ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend Böses muss gebären“ pravi

nemški pesnik, in v resnici: vse, kar se denes godi, je naravna posledica gnjile nagodbe in one nepojmljive miroljubivosti, vsled koje je hrvatska narodna stranka jedno pozicijo za drugo Magjarom popuščala, a srdito odbijala dobre svete svojih slavjanskih prijateljev in bratov.

V ministerskem svetu dne 20. t. m. odločilo se je, da so krajiške železnice in krajiški fond državno lastništvo. Krajina, a posredno tudi Hrvatska, je vsled te odloke krajiškega imetka oropana, in Magjari so meni nič tebi nič vse to premoženje anektirali.

No, da se tej „operaciji“ še krona na glavo postavi, sprejel je ogerski državni zbor dne 21. t. m. nepremenjeno zakonsko osnovo o krajiškej železnici po predlogu ogerske vlade. S tem zaključkom zapečatena je osoda krajiške železnice; vsaka beseda hrvatskega naroda pala je na trdo zemljo magjarske maksime: sic volo, sic jubeo.

Nij se torej oziralo na jednodušno, v vsakem oziru opravičeno željo Krajine, da, cele Hrvatske, nego zidala se bode Krajini na njene stroške železnica, katere ona neče, ker ne bode pospeševala njene koristi, ampak bode samo sredstvo, da se bo na krajiškem zemljišču podpiral magjarski promet, kajti po zakonskej osnovi ima se zidati s krajiškim novcem najprej specifično magjarskim svrham služeča črta Vinkovce-Brod, in „potem pozneje“ (t. j. Bog vé kedar, ali pa nikoli) še le črta Mitrovica-Brod-Sisek. Se vé, da se bo za zidanje gospodarstveno neproduktivne črte Vinkovce-Brod krajiški fond potrošil, a ostale črte, katerih izpeljavo narodno-gospodarstveni interesi Hrvatske zahtevajo, ostale bodo na papirju. Torej, česar smo se najbolj bali, to se je zgodilo.

Pisalo se je obče, in tudi narodna stranka je obetala, da bode v slučaju, ako se jej ne posreči priboriti boljše krajiške železnice, svečano protestirala proti surovemu nasilju, ter ob jednom iz sabora, kjer se pravične hrvatske želje tako ostentativno z nogami teptajo, izstopila, ker to zahteva čast hrvatskega naroda, angažirana po znanih zaključkih v teh krajiških poslih, da hrvatski sabor vsaj pred licem naroda ne bi bil ponižan.

Hrvatska je v boji z Magjari podlegla — da-li po vlastnej krivdi ali ne, tega sedaj nečemo preiskavati, bilo bi to preveč nevhvaležno delo, — ali hrvatska narodna stranka nij izpolnila svoje pretnje, nij izstopila iz ogerskega

sabora; no to še nij dosti, njeno, kakor hudo mušni ljudje pravijo, v vladnej službi stoječe glasilo, usoja se celó predstavljati občinstvu celo affairo kot malenkostno, kot dogodek, kojega nij bilo mogoče zaprečiti. Pravi fatalisti! No, morem vás uveriti, da je v tem obziru glasilo hrvatske narodne stranke čisto izolirano; narod ima v tem vprašanju čisto drugačne nazore in ne redko se čujejo ostre opazke gledé narodne, ali vladne stranke, ki interesov Hrvatske nij dosti čuvala, in katera bode po prihodnjih izborih gotovo zeló decimirana v saborsko dvorano vstopila, kakor tudi gledé turških bratov Magjarov, ki hočejo po vsej sili, da se „kolo“ 1848. leta še jednokrat zapleše.

Da ogorčenost v narodu vsaj nekoliko ublažijo, stavili so hrvatski poslanci v ogerskem državnem zboru sledeč predlog: „Naj visoko zastopstvo sklene: Poziva se ministerstvo, da na temelju §. 65 zak. čl. XXX. leta 1868, ki se glasi: Dalje bode kraljevina Ogerska tudi v naprej prizadevala si, da se oni del vojne Krajine, ki kraljevinama Hrvatskej in Slavonskej pripada, v zakonarstvu, v upravi in pravosodji združi z omenjenima kraljevinama, ter da učini potrebne korake, da se pridruženje hrv. slav. vojne Krajine h kraljevini Hrvatskej in Slavoniji še v teku te sesije zborove izvede.“ Ta predlog hrvatskih zastopnikov prišel je sedaj, se vé da, še le „post festum“. Ako so hrvatski poslanci z vtelesenjem Krajine materi zemlji mislili zaprečiti katastrofo glede krajiškega fonda, morali bi se bili na to uže poprej spomniti, a ne stoprav ob dvanajstet uri. Krajiški fond, krajiška železnica in vtelesenje vojne Krajine kralj. Hrvatskej, to vse je tako ozko spojeno, da si jedno brez drugega samostalno niti misliti ne moremo. Da so Hrvati za spojitev krajine s Hrvatsko malo poprej poskrbeli, ne bi Magjar Tisza z vojno Krajino kot delom ogerske krone, — torej tudi s krajiškim premoženjem ne — mogel tako samovoljno postopati. Z vtelesenjem Krajine bi bilo tudi njeno premoženje prešlo v hrvatske roke, a potem bi se bila gotovo tudi železnica zidala po hrvatskem, a ne po magjarskem okusu. Kakor rečeno, ako so nameravali to, potem so prišli s svojim predlogom malo prepozno.

Človek bi mislil, da bodo Magjari sedaj vsaj izmolzeno Krajino Hrvatom prepustili; ali še tega Hrvati s prošnjani v Pešti nikdar dosegli ne bodo. Da se krajiški fond ohrani

Hirsch lastnik vsega bogatstva, ki je tedaj prišlo v ene roke. Spoznavši se v hiši svojega prijatelja s hčerjo bogatega sovetnika P., se mladi Hirsch zaljubi v njo in jo vzame v zakon.

Novoporočenca se naselita v krasnem stanovanju v nekej hiši v Dorotheenstrasse. Sovetnica P. pride stanovat k njima. Sreča se jima smeje. Črez nekoliko časa je dr. Hirsch primoran odpraviti se v Marburg, kamor so ga pozvali; on je odšel, pustivši mlado ženo nosečo, vendar je šel, ker menil je gotovo se vrniti do tega časa, ko ga bo doma treba kot moža in doktorja. Prej se je namenil kmalu obrniti proti domu, a neke okolnosti so ga zavračale v Marburgu, da je odlašal odhod, — slednjič dobi pismo od tašče.

Prosi ga ona, da naj vse pomeče proč, ter hiti k ženi, ki ga potrebuje. Po brzovlaku se poda bodoči oče v Berlin in črez nekoliko ur je uže v znanej nam ulici, toda, o groza,

prepozno je, pred soboj vidi dvoje trupel — ženino in detetovo. Kmalu po pogrebu umrje tudi nesrečni vdovec. Pravijo ljudje, da se je sam sebe končal, a preiskava je dokazala, da mu je počilo srce. V krasnih zapuščenih sobanah ostane sama sovetnica, kot naslednica ogromnega premoženja. Živeča brez slug (samo zjutraj je k njej hodila ženska, ki je, izpolnivša kar je bilo treba, odšla) je imela ta bogata dama nekako čudno življenje, bila je nepriljudna, zatvorljiva, skoraj zmešana. Mineta dva meseca po smrti zeta gospe P., in glej! nekega jutra se pri gospodarju one hiše oglasi služabnica, češ, da gospa sovetnica uže drugi dan ne odpre vrat svoje sobe. Morebiti se je kaj primerilo. Naznanijo policiji. Na trikratno trkanje nij odgovora. Ulomijo duri, gredo notri in kaj vidijo? Gospa P. na pol leži za vratmi. Obesila se je bila na vrstico, privezano za kljuko pri ključavnici. Dejanje samomora je dokazano in potem začnejo ceniti

imetje. Kmalu zasledijo velike predale, v kojih je bilo na kupe zlata in srebra. V nekoliko dneh so uradniki našli čistega denarja 56.800 tolarjev, vse imetje skupaj je bilo pa cenjeno na 250.000 tolarjev.

V malem mesticu, na meji Poznanske in Prusije, v bromberškem okraju, je živel tačas judovsk trgovec po imenu Jona Pikrun. Sreča njegovega življenja so žena in dvoje otrok — deček in deklica. Vse njegovo premoženje je, tako rekoč, konji in vozovi. Kakor prej jud, hodi on po vaseh, nakupuje od kmetov raznih stvari in prodaja blago v svojem domačem mesticu. Spoštujejo ga kot kupca, da pošteno ravna. Pokaže se, da je ta Jona daljni sorodnik umrle gospe Hirsch, in osoda je hotela, da ga naredo edinega deda celega bogatstva, ki je ostalo po sovetnici P. Omamljen po tako nepričakovanej sreči, se odpravi Pikrun v Berlin, kjer tudi kmalu dobi vse, kakor je bilo zapisano. Naznanivši svojim v

in da se vtelesenje Krajine jedenkrat dejansko izvede, morali bi Hrvatje čisto druge strune napeti! Kakor se „Obzoru“ iz Pešte brzojavlja je Tisza z dušo in telesom (ha, ha!) za spojitbo krajine, samo se boji, da bi Hrvatskej samej denes najbolj na škodo ne bilo, ako bi se ta spojitba izvela. Kako dobronamerni človek je vendar ta Tisza. Kako očetovski skrbi on za nas!

Početkom prihodnjega meseca imel bi se sestati naš sabor; dela ga čaka dovelj. No, kakor se čuje, ne bode sezvan, ker se v Pešti boje demonstracij zavoljo Krajine. Kakor se v Pešti gode, tako se pri nas pleše! To je sad naše oportunitete! N—č.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. novembra.

Delegacije, ki se snidejo 5. decembra na Dunaji, utegnejo zaradi tega važne postati, ker bode o orientalnem vprašanju zopet kaj magjarske in nemškutarske prazne slame premlaćene, dalje pa so važne zavoljo tega, ker se nij nagodba gotova.

Mej **Čehi** se je v Pragi in na raznih krajih drugod sestavil odbor, ki bode naredil razsvetljavo kadar Plevna pade. Razen tega se hoče baje carju čestitati.

Iz **Pešte** se poroča, da je hrvatski poslanec Vončina govoril v colnem odseku proti temu, da država podpira avstrijskega Lloyda, kateri našega pomorstva ne pospešuje. Ali Vončina nij prodir s svojim nasvetom.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** javljajo, da so tam zopet plakate na zidovih pribite našli, ki kličejo, naj se sultan odstavi, naj se reši država iz osodnega vladanja kamarile. Boje se, da ne bukne upor.

Na **Francoskem** se kriza čedalje bolj ostri. Pravijo, da, če bode Mac-Mahon zopet razpuščal zbornico, bode general Ducrot minister postal. Nij videti, kako bi na Francoskem do česa družega prišlo, kakor do sile in krvi!

Dopisi.

Iz tržaške okolice 27. nov. [Izv. dop.] Rojanska čitalnica je zopet v svojo kroniko zabilježila lepo besedo, katera se je včeraj vršila. Akoravno je bilo neugodno vreme, prišlo je bilo mnogo občinstva, da, rekli bi, preveč, vse je bilo prenapolneno. Program se je izvršil točno. Svetovni pevci, velik zbor nad 20 oseb, peli so vrlo lepo in krepko, in so morali vsako pesen ponav-

preradostnem pismu, kako srečno se mu je reč iztekla, pove ženi, da se povrne prihodnji petek in jo prosi, da naj mu pošlje v Bromberg konja z vozom. Bil je zimsk čas, zgodaj se je jelo mračiti, a Pikrun kot pošten jud je hotel gotovo priti domov do začetka sobote, tedaj ukaže vozniku pognati konja. Popolnem se uže stemni, ko pride Jona do poslednje zavore. Šrango spuste. Pokliče mitničarja in mu plača cestnino, nad voznikom pa zavpije: „Poženi!“ A konj, mesto da bi skočil naprej, potegne nazaj, in mitničar, ki nij bil tega zapazil, spusti ravnokar dvigneno šrango, in — teško bruno pade Jonu ravno na glavo, da se kakor mrtev zvali po vozu. Komaj živega pripeljejo domov, a drugo noč umrje. Vdova Pikrun z obema otrokama in sestro, edino sorodnico, se poda v Berlin, kjer si kupi prekrasno gospodsko hišo v Thiergartenstrasse. Črez leto jo zadene strašna nesreča: njena otroka, hči in sin, sta se zvalila

ljati. Pa so tudi obilo pohvalo želi, katero zaslužijo. Deklamacije so se vršile pohvalno; opazovali smo, kako se mlade moči blažijo in pridobljavajo za narodno reč, da začnejo spoznavati lepoto materinega jezika. Igri „Domači prepir“ in „Bog vas sprimi! kedar pojedete domov“ igrali sta se z vso pohvalo. Saj so pa tudi igralci, ki lahko na vsak oder nastopijo, bili so prav zbrani ta večer. Po igri je bila društvena zabava prav živahna.

Tudi tukaj v Trstu se bližajo volitve trgovinske zbornice, katera je pa na drugi podlagi, kakor ljubljanska, namreč, tu bi bilo v veliko škodo, ako bi jo hoteli lahoni po svojem narodnem kopitu italijansko-narodno prestrojiti. V Ljubljani bi morala biti trgovinska zbornica vedno narodna, ker je večina obrtnikov in trgovcev narodna.

Naši laški progresisti, to so možje od onega društva, kateremu predseduje Hermet, radi bi vse neitalijane v kozji rog ugnali. A ne gre jim nič po sreči, ker jim nasproti stojijo imena, katerih črevlji uže odvagajo progresu s Hermetom na vrhu. Slovanov je v Trstu mnogo trgovcev. Zdaj je treba stopiti na polje volilnega boja, zdaj naj vsak narodnjak s podvojeno močjo na to dela, da zdrami naše slovanske mameluke, kateri le „kšeft“ poznajo in ne naroda. Zlaj moramo zapisati v narodno knjigo vse one trgovce, kateri od straha ne vedo več kaj početi, ako jih lahon pisano pogleda in trepetajo pred pretenjem kakega žida, ki hoče morda par stotink ovsu kupiti. Treba je take dobro zapomniti in ne kupovati od njih ničesa, bolje dati poštenemu tujcu, ko takemu domačinu, kateri je fatalist in vedno vidi, da ga lahoni z bombami bombardirajo.

Trgovci Slovani, katerih bi na stotino naštel v Trstu, so večidel le „kozmpolit.“ Tako oni trdijo. Pa kozmpolitizem nam škoduje. Razviti je treba našo zastavo, ker kdor ima to, ne bo mu je vzel nihče, ako je pošten, ga bode tudi nasprotnik spoštoval, Slovanski trgovci, zdaj pričakujemo od Vas čin, ki bi ob važnem trenutku vrgel na tehtnico zlato slovansko zadačo. Kakov strah imajo lahoni od tržaških Slovencev in njih društev, kakor je „Edinost“ in od čitalnice, to se vidi od dne do dne.

Z Gorenjskega 27. novembra. [Izviren dopis.] Slab znak avstrijskega patriotizma naših nemškutarjev je gotovo njihovo turkoljubje in sovraštvo do bratovske nam

raz okno in se ubila. Črez leto je pa nesrečna mati utonila v toplicah. Sestra in edina naslednica ogromnega bogatstva je ravno ta Avgusta B., ki je preživela 80 let. Malo pred smrtjo vdove Pikrun, ko Avgusta B. še nij mislila, da bo dobila njeno premoženje, se je ona pokristijanila. Ljubezen k stavbarju Soldanu jo je napravila storiti ta korak. A stavbar kmalu umrje in Avgusta se zaveže ne več omožiti se. Istina je, da je ta dama umrla v visokej starosti, a vzrok njenej smrti je bil vendar nesrečen slučaj. Necega dne sedi ona pri oknu in železna palica od zagrinjala jej pade ravno na glavo, od tega udarca se je naredila rožna otekline, ki je spravila starko pod zemljo. — Kaj ne, čudna je bila osoda tega premoženja, ki kaže, da kdor je bogat, nij vselej tudi srečen. Na vprašanje, komu naj pripisujemo to nakopičeno slučajnost, nam pa nij lahko odgovoriti.

Rusije. Sam naš presvetli vladar živo simpatizira z Rusijo, kar je slovesno v Košicah izrekel, in z njim mora tudi vsako patrijotično avstrijsko srce simpatizirati z Rusijo in jej želeti zmage v sedanjej borbi. Rusija nij še nikdar proti Avstriji vojne vodila in leta 1849 je celo našo državo rešila pogina, ruska kri je tekla v ogerskih livadah za obstanek Avstrije, a Turki so mnogo razropali po deželah našega cesarstva v prejšnjih časih in še zdaj nadlegujejo mirne avstrijske prebivalce ob meji, jim ropajo živino in požigajo njih sela. Iz navedenega je jasno, da vsak pravi avstrijski patrijot mora želeti našej zavezniči Rusiji dobrih uspehov, in če je v takih okoliščinah, tudi delati na to, da Avstriji sovražna Turčija in zavirateljica vse kulture po balkanskih pokrajinah, gnili ud na zdravem evropskem mesu, izgine iz vrst evropskih držav. Kdor drugače misli ali dela, nij pravi avstrijski domoljub, a le hinavski avstrijski patrijotizem uporablja za svoje, večkrat krivične, namene.

Naj se navaja, da brez znanja nemščine bi ne bilo mogoče Slovincem potovati dalje, nego po 12 okrajih kranjske vojevodine. Neresničnost tega izreka je splošno znana. Tam v Gorotanu, v Primorji in na Spodnjem Štajerskem žive Slovenci in naš jezik je le malo različen od jezikov naših južnih in severnih slovanskih bratov, kar se je pisec tega spisa imel priliko prepričati, obče vaje s Čehi in Poljaki. Razloček je veliko manji, nego mej posameznimi nemškimi dijalekti, na pr. plattdeutsch, lerchenfelderisch, i. t. d. V kratkem času se vsak Slovenec za potrebo lahko privadi i družih slovanskih narečij, če se večerni kurzi o teh uvedo, če ne pa po drugih potih, potem mu je pa pot odprt v večino kronovin naše carovine in v balkanske dežele, ki bodo za Slovence v trgovskem obziru, po osvobojenji izpod turškega gospodstva, mnogo važnejše, nego Nemčija, in v sveto slovansko Rusijo, katera ima važno rolo v prihodnosti. Tako lahko brez znanja nemščine prepotuje Slovenec blizo polovico Evrope, in gre v azijsko Sibirijo, katere trgovske važnosti ne bom v tem spisu razlagal, ker je to uže deloma storila „A. A. Ztg.“ v št. 65, 1876. l., v članku: „Eine Ringbahn der Zukunft“, in znani A. Herzen v svojej, Rusiji sicer neprijaznej knjigi, „Tjurma i Silka“, katera je uže v nemško preved na. O važnosti Sibirije za trgovino morda enkrat v posebnem daljšem članku izpregovorim.

Domače stvari.

— (V mestnem zboru) ljubljanskem je bilo predvčeranjem skleneno Regalijev predlog v preudarek vzeti, postaviti mali most za pešce. Dalje je bil nasvet enoglasno sprejet, poslati peticijo na državni zbor, naj ne potrdi vladne colne tarife, vsled katere bi se podražili kava, rajž in petrolej. V odbor za to peticijo so bili voljeni gg. Bürger, dr. Ahačič in Kaltenecker.

— (Govorica) gre po Ljubljani, da bode kranjski deželni načelnik v Linc prestavljen.

— (V reduti) bode v nedeljo ob 5. uri popoldne koncertna veselica vojaške godbe in filharmoničnega društva — na korist patrijotičnemu pomočnemu društvu za ranjene vojake in za sirote padlih.

— (Ogenj.) Včeraj nas je o polu dveh prestrašil dvakratni strel, naznanjujoč ogenj, ki se je vnel bil v dimniku Winklerjeve hiše na križevniškem trgu. Požarna straža je bila

precej na mestu, ljudij silno, ali ogenj se je bil precej zadušil.

— (Slovensko gledališče.) S predstavami, katere nam je podalo letos dramatično društvo, bili smo do sedaj jako zadovoljni. Posebno v zadnjič smo se čudili, kako korektno se je predstavljala Girardinova igra „Prestop žene“. — Pisana je igra na istej realističnej podlagi, ki označuje vsa dela novejšje francoske literature, in ki ima to dobro stran, da predstavlja resnico, in da se ne lovi po nenaravnih, čemerikovo-sentimentalno izmišljenih prizorih, kakor smo jih preveč vajeni, bodi si žalibog pri mnogih nemških dramatičnih delih, ali pa ravno tako žalibog pri redkih pridelkih naših domačih nadelovnih poetov. Pa — govorimo o igri. G. Kocelj (Dumont) igral je s hvalevredno zmernostjo ter varoval v teku cele predstave značaj svoje role. Tudi g. Schmidt (Alvarez) je z razumom in mnogo pridnostjo izpeljal svoj nalog. Gospodičina G. Nigrinova (Matilda) nas je jako razveselila. Ta gospodičina ima izboren talent za tragične naloge, in pričakovati smemo, da bode v kratkem, ako s pridnostjo in marljivim učenjem podpira prirojeno svojo moč, popolno nadomestila igralko gospodičino Podkrajšekovo, katere smo se tako bali pogrešati na slovenskem odru. Priporočili bi pak gospodičini Nigrinovej, da se posebno in to vedno in vedno vadi v govoru. Kajti tu nas moti mnogokrat kaka nerazločnost, in govorjenje na odru tudi v največje afektaciji ne sme biti prenašlo. In drugo, kar bi opomnili, je tudi to, da mora biti patos vedno na pravem mestu. Preveč je — odveč. Druga igra „Gluh mora biti“ se je vršila gladko. Gospoda Šušteršič in Jeločnik sta vrlo skrbela za veselost občinstva, kakor g. Kajzelj, ki ima pa uže vedno ta nalog.

Razne vesti.

* (Raka na jeziku) dobil in kljub Billrotovej operaciji umrl na njem je mlad trgovec Moric Guthart v Stolnogradu. Dobil je pa raka s tem, da se je v jezik prav malo urezal z gumiranim robom kuverta, ko ga je pred zalepljenjem obližnil. Koliko ljudij je, ki ravno tako delajo.

* (Lov ob nedeljah in praznikih.) Okrajni glavar v Oberhollabrunu je prepovedal lov ob nedeljah in praznikih, oslanja se na neko naredbo od 1852. leta. Namestništvo pa je to prepoved zopet zavrglo, češ, da je postava od 25. maja 1868 tudi ono naredbo uničila.

* (Aleksandra Puškina), najslavnejšega ruskega lirčnega pesnika spomenik bodo leta 1879 v Moskvi postavili. Izdelal bode to umeteljno delo kipar Opekušin, troški bodo znašali vkupe 85.000 rubljev.

* (Zlato konjsko opravo) so izkopali na nekej njivi v Forkanu na Ogerskem. Ko namreč nij hotel plug dobro riti po zemlji ter se je večkrat ustavil, grebli so orači ter našli posodo od medi a v njej zelo prvotno izdelano konjsko opravo, ki je bila 20 funtov težka. Izprva so hlapci vso to najdbo vrgli v hlev mej drugo „šaro“, ker so mislili, da nema nobedne vrednosti, a naposled jim je nekov zlatar, ki so mu vso to pokazali, odprl oči in povedal, da je najdba od čistega zlata. To se je seveda takoj naznanilo gospodski.

Tuji.

28. novembra:

Pri Slonu: Grebenec iz Veških Lašč. — Dragovina iz Trsta. — Prener iz Dunaja. — Leskovec iz Idrije.

Pri Malič: Pagan iz Vidma. — Tausig iz Dunaja. — Bayer iz Trsta. — Krager iz Dunaja.

Pri Zamorci: Pogorele iz Prezida. — Garbel iz Šp'tala.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Zahvala.

Podpisani izreka v imenu šolske mladine vsem blagim šolskim prijateljem, kateri so se vdeležili 18. t. m. šolske veselice, ter darovali lepi znesek za ubogo učečo se mladino, kakor tudi slavnemu šolskemu društvu v Ljubljani, katero nam je za ovi donesek poslalo mnogo pisalnega orodja, presrčno zahvalo!

Bog Vam stotero poplati!

Vodstvo ljudske šole v Cerknici 27. nov. 1877.

Karol Dermelj,
nadučitelj in vodja.

Tržne cene

v Ljubljani 28. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 53 kr.; — reč 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 73 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — pros 5 gld. 53 kr.; — koruza 6 gld. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 85 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — speh frišen — gld. 60 kr.; — speh povojen — gld. 70 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 52 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 05 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 29. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	60
Zlata renta	74	45
1860 drž. posojilo	112	25
Akcije narodne banke	801	—
Kreditne akcije	208	50
London	118	60
Napol.	9	43
C. kr. cekini	5	65
Srebro	105	60
Državne marke	58	80

Loterijske srečke.

Na Dunaji 24. nov.: 13. 57. 06. 82. 41.

V Gradci 24. nov.: 55. 76. 32. 15. 71.

Lep klavir,

še dobro ohranjen, se prodaje za primerno ceno. Natančneje se izve v slonovih ulicah, v prodajalnici št. 46 (nova).

Štev. 16256. (351—2)

Razglas.

Gledé na prihodnjo redno rekrutbo leta 1878, h katerej so leta 1858, 1857 in 1856 rojeni mladeniči poklicani, razglasujemo:

1. Vsak vojaščini podvržen, ki je v letih, k prihodnji redni rekrutbi poklicanih, rojen, mora se pod nasledki §. 42 vojne postave

v teku meseca decembra tega leta v magistratnem ekspeditu v navadnih uradnih urah za vpis oglašiti.

2. Taisti, ki so v zgoraj omenjenih k rekrutbi poklicanih letih rojeni, pa ne spadajo pod Ljubljano, imajo k temu vpisu svoje izkaznice ali pa popotne liste prinesiti.

3. Če je vojaščini podvrženi začasno zunanaj svojega rojstvenega kraja ali prebivališča, in tedaj zaradi tega, ali po kakej bolezni zadržan, ima se sam ustmeno ali pismeno oglašiti, a zamorejo to tudi njegovi starši, jerobi ali kak drug pooblastenec storiti.

4. Podpore potrebni žlahtniki in njih pooblastenci, ki želijo začasno oprosteno vojaščini podvrženega, ali ta, če se želi za polajšanje vojaške službe poganjati, so dolžni okolščine, na katere svojo prošnjo za tako polajšanje opirajo, ob času vpisa dokazati.

5. Nalogu, se oglašiti, in sploh vsem iz vojne postave izvirajočim dolžnostim, se ne dá ogniti z izgovorom, da se za ta razglas nij vedelo, ali da so iz vojne postave izhajajoče dolžnosti komu neznane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

16. novembra 1877.

Oznanilo.

Na Malej Štangi, okraja litijskega, (eno uro od Litije) se prodaje 240 □ sežnje svetla z žveplenim kremenem (Schwefelkies) in svinčnem po dobri ceni. Blaga je tam prav mnogo in se vedno izkopava.

(357—2) Jakob Končar,
iz Male Štange št. 71, okraja litijskega.

Važno za vse, ki imajo svetilke!

Najboljše za svetilke se petrolejem in oljem je izumil

c. kr. privilegirani popravljalec svetilk
Alojzij Greul.

Vseh vrst svetilke mogó se tako izpremeniti, da se dadé vžgati s klinčkom ter nij treba jemati strani ni cilindra ni strešice, kar je gotovo zelo pripravnó. Ob enem tudi dobode luč mnogo lepši plamen in nij se bati, da bi počil cilinder ali da bi v obče luč le slabo brlela. Popravljanja izvršujem takoj, ako kedó želi, ter prosim, da se taková naročila izvolijo pošiljati v hotel „k Slonu“, sobna št. 20.

V. Wenko,

(356—2) jedini pooblaščen popravljalec svetilk
za Kranjsko in Istro.

Centralni bureau trštvu z blagom in pridelki!

tudi za pridelke gospodarstvene, obrtske, rudniške in gozdniške!

Nakupuje in prodaje se blago in deželni pridelki za prekupe, zaloge za poskušnje in naročila, tudi se mogó takoj dajati vsakršne predplače v gotovini; za kakova večja podvzeta je na razpolaganje obilno naloženega denarja, kateri se more prejemati gotovo in točno. Občna trgovska agentura za uvažanje in izvažanje z zastopstvi v naših in v tujih deželah ter se častnimi zvezami z vsemi večjimi kraji za obrtstvo in s pristanišči vse Evrope: Leo Binder, Wien, Kärntner-Ring 1, & verl. Kärntnerstrasse 55, na Dunaji ustanovljena od l. 1851.

Posebni oddelek človekoljubnemu zavodu za uradnike

in namestenja v višje službe za oba spola.

Iščoče službe,

v trgovske, tehnične, gozdniške, kmetijske, kulturne, obrtske, umetniške, muzikalne, peske, vednostne, učiteljske in odgojiteljske stroki — obeh spolov, v zadnje tudi z znanjem jezikov, petja in muzike, priporočamo in oskrbujemo uže mnogo let s priznano solidnostjo in strokovnjastvom čestitim gospodom principalom, obrtnikom, zavodom, društvom, visokej gospodi in družinam, prav kakor želi itd. v največjo zadovoljnost in brezplačno; pri tem ne gledamo, da se z denarjem okoristimo, nego to opravljamo zgolj iz človekoljubnih namenov ter žrtvujemo vse svoje moči, da dosežemo svojo humano svrhu.

Leo Binder, (278—6)

glavni agent, lastnik in utemeljitelj tega človekoljubnega zavoda, (Wien, Stadt, verl. Kärntnerstrasse 55).

V „Narodne tiskar“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Dr. Anton Binter, (352—3)

bivši sekundarij deželne bolnice v Ljubljani in ces. kr. zdravilski asistent, naznani p. t. občinstvu, da se je v Radovljici naselil.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.